COD CAEN REV. 3

9122

Activități ale siturilor și monumentelor istorice

Secțiune: S · Diviziune: 91 · Grupă: 912 · Actualizat: 26.10.2026

Descriere comercială

Acest cod acoperă gestionarea, întreținerea și promovarea siturilor istorice, monumentelor și clădirilor de patrimoniu. Include activități precum organizarea de vizite ghidate, evenimente culturale și educaționale, precum și administrarea muzeelor în aer liber. Este potrivit pentru entități care dețin sau administrează astfel de obiective, inclusiv fundații, asociații sau companii private.

Cine folosește acest cod

Acest cod este destinat persoanelor juridice (SRL, ONG, fundații) sau PFA care administrează situri istorice, monumente, castele, cetăți, biserici istorice sau alte clădiri de patrimoniu. De asemenea, este util pentru organizatorii de evenimente culturale care doresc să utilizeze spații istorice, precum și pentru ghizii turistici specializați în patrimoniu.

Activități incluse

- Administrarea și întreținerea siturilor istorice și monumentelor
- Organizarea de vizite ghidate și tururi culturale
- Gestionarea muzeelor în aer liber și a parcurilor istorice
- Organizarea de evenimente culturale, educaționale și de divertisment în situri istorice
- Promovarea și conservarea patrimoniului istoric
- Activități de cercetare și documentare legate de situri istorice
- Închirierea spațiilor din cadrul siturilor pentru evenimente private

Activități excluse

- Activități de construcții și restaurare a monumentelor (cod 4120, 4399)
- Activități muzeale clasice (cod 9102)
- Activități de arhivare (cod 9101)
- Activități de bibliotecă (cod 9101)
- Activități de organizare a expozițiilor temporare în spații neistorice (cod 8230)
- Activități de agenție de turism (cod 7911, 7912)

Exemple de afaceri

- Administrarea Castelului Peleș sau a Castelului Bran pentru vizite și evenimente
- Organizarea de tururi ghidate la Sarmizegetusa Regia sau în Centrul Vechi al Sibiului
- Gestionarea Muzeului Satului din București ca muzeu în aer liber
- Închirierea unui conac istoric pentru nunți și conferințe

Analiză detaliată

Procedura de autorizare și aspecte de Registrul Comerțului pentru CAEN 9122

Înființarea unei societăți care are ca obiect principal de activitate codul CAEN 9122 – „Activități ale siturilor și monumentelor istorice” necesită parcurgerea etapelor standard de înregistrare la ONRC, cu mențiuni specifice privind obiectul de activitate. La depunerea cererii de înregistrare, se completează declarația pe propria răspundere conform Legii 359/2004, prin care administratorii confirmă îndeplinirea condițiilor legale pentru desfășurarea activității. În cazul acestui cod CAEN, nu există o autorizație prealabilă de funcționare emisă de ONRC, dar activitatea implică obligația de a obține avize de la Ministerul Culturii sau direcțiile județene de cultură, în funcție de natura exactă a activităților (ex. administrare, conservare, punere în valoare). La înregistrare, se va menționa expres obiectul de

activitate conform Clasificării Activităților din Economia Națională, iar ulterior, orice modificare a sediului sau a obiectului trebuie notificată la ONRC. De asemenea, se recomandă verificarea prealabilă a spațiului destinat activității (dacă este cazul) pentru a nu exista restricții urbanistice sau de patrimoniu. Pentru persoanele fizice autorizate (PFA) sau întreprinderile individuale, procedura este similară, cu mențiunea că declarația unică la ANAF (formular 604) va include codul CAEN 9122 și vectorul fiscal corespunzător.

Cadru de reglementare, avize specifice și instituții de control

Activitatea de situri și monumente istorice este reglementată de Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, și de legislația conexă privind patrimoniul cultural național. Instituțiile de control principale sunt Ministerul Culturii (prin Direcțiile Județene pentru Cultură) și, în anumite cazuri, Inspectoratul de Stat în Construcții (ISC) pentru lucrări de consolidare sau restaurare. Pentru exploatarea economică a unui monument istoric (ex. taxare pentru vizitare, organizare evenimente), este necesară obținerea unui aviz de la direcția de cultură, care verifică planul de management, măsurile de conservare și destinația spațiilor. În lipsa acestui aviz, activitatea poate fi considerată ilegală, iar constatarea de către autorități atrage sancțiuni contravenționale (amenzi) și posibilitatea suspendării activității de către ONRC la sesizarea ANAF sau a Ministerului Culturii. De asemenea, dacă activitatea implică lucrări de construcții sau modificări ale monumentului, se aplică Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, iar avizul Ministerului Culturii este prealabil emiterii autorizației de construire de către primărie. Pentru siturile arheologice, se aplică prevederi speciale din Legea nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural mobil. Controlul fiscal este exercitat de ANAF, care verifică respectarea obligațiilor privind veniturile din taxe de vizitare, sponsorizări sau alte activități conexe.

Management fiscal, risc de audit ANAF și contabilitate specifică

Din punct de vedere fiscal, societățile care desfășoară activități CAEN 9122 sunt plătitoare de impozit pe profit (sau impozit pe venit, după caz) și TVA, dacă cifra de afaceri depășește plafonul de 300.000 lei. Veniturile pot proveni din taxe de intrare, organizare de evenimente, vânzarea de suveniruri, sponsorizări sau subvenții. Contabilitatea trebuie să reflecte distinct costurile de conservare și restaurare, care pot fi deductibile la calculul profitului impozabil, respectând prevederile Codului Fiscal privind cheltuielile cu întreținerea și repararea clădirilor. Un risc major de audit ANAF îl constituie nedeclararea integrală a veniturilor din taxe de vizitare (încasate în numerar) sau nerespectarea regimului de sponsorizare (dacă se primesc fonduri cu destinație specială). De asemenea, utilizarea sistemului RO e-Factura este obligatorie pentru facturile emise către autorități sau pentru operațiunile cu entități publice. Pentru persoanele fizice autorizate, vectorul fiscal stabilit la înregistrare va include codul CAEN 9122, iar obligațiile fiscale se declară prin declarația unică (Formular 212) privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale. Structurile de tip fundație sau asociație care desfășoară activități de exploatare a monumentelor trebuie să fie atente la regimul de impozitare a veniturilor din activități economice (dacă depășesc plafonul de 15.000 euro). În concluzie (dar nu ca frază robotică), respectarea strictă a avizelor și documentației contabile este esențială pentru evitarea litigiilor cu ANAF și cu Ministerul Culturii.

Întrebări frecvente

Ce autorizații sunt necesare pentru a desfășura activități sub codul CAEN 9122?
În funcție de statutul sitului (monument istoric clasat sau nu), pot fi necesare avize de la Ministerul Culturii sau direcțiile județene de cultură. De asemenea, pentru evenimente, este nevoie de autorizație de la primărie și, dacă se servesc alimente, de la DSP și DSV.

Pot închiria un sit istoric pentru evenimente private sub acest cod CAEN?
Da, închirierea spațiilor pentru evenimente private (nunți, conferințe) este inclusă, cu condiția respectării normelor de conservare a patrimoniului. Este necesar un contract de închiriere și, eventual, o aprobare de la autoritatea de cultură.